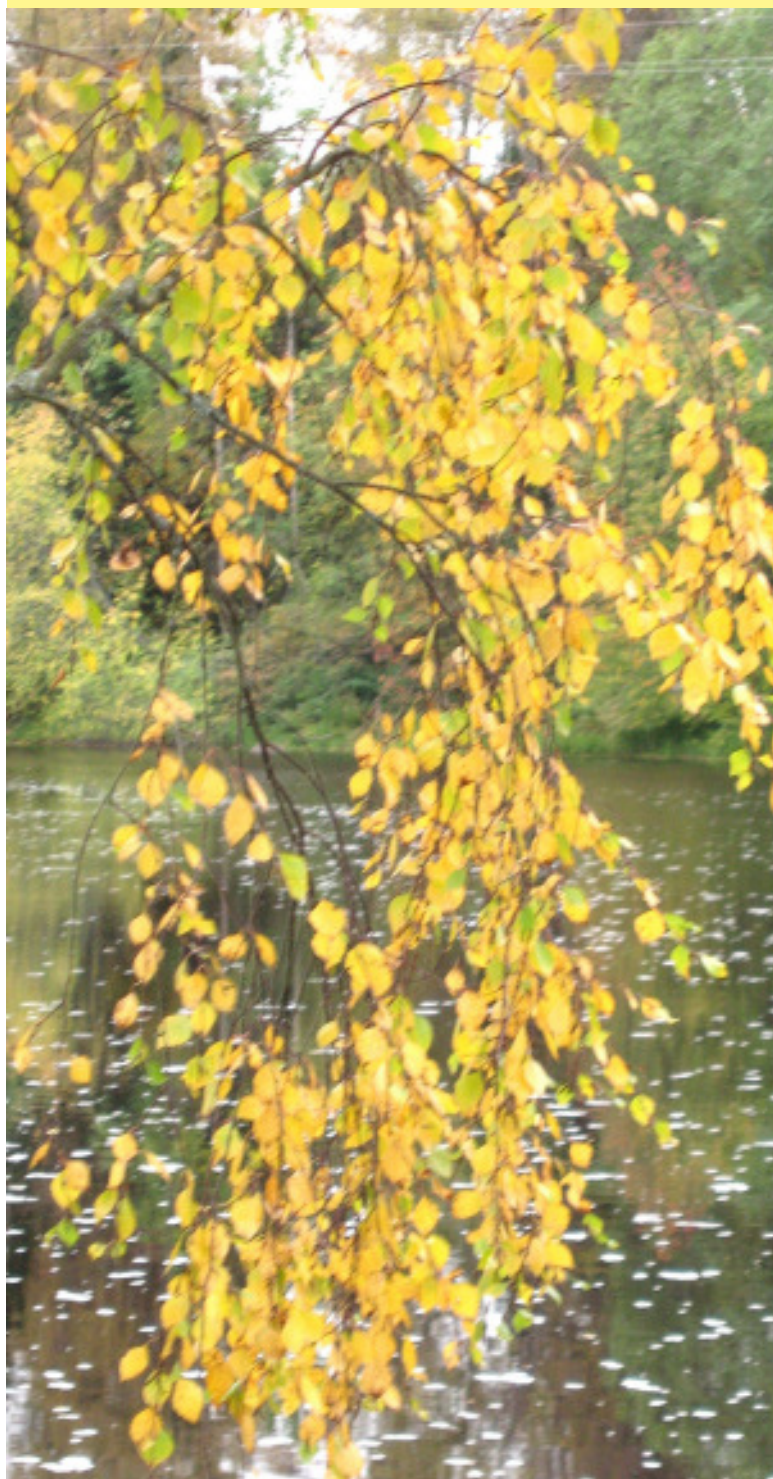

Tunkkarin Sanomat

Kyläyhdistys Tunkkarin Tuulet Ry:n julkaisu

2 / 2006 Nro 4

Tässä numerossa mm.:

Tunne kotikyläsi s.2

Ingmanin sohvasta s. 3

Retki Lumppioon s. 4

Kävelyretki Tunkkarilta s. 5

Lumppion kartta s. 6

Liisa Veiskolan profiili s. 7

Matkalla s. 7

*Kyösti Hietalahti- mies kaivurin
puikoissa ja lapion varressa
s. 8-9*

Kain keksintö s. 9

*Asuminen muualla antaa
perspektiiviä kotiseudun hyvälle
puolille s.10-11*

Maantiedon ristikko s. 11

Tutan ja mummun elämää s. 12

Koululaisten piirroksia s. 12

Sarjakuvia s. 13

Eskareiden piirroksia s. 14

*Päiväntasaajan eteläpuolelta s.
16-17*

Pääkirjoitus

Tunne kotikyläsi

Otsikon teemalla järjesti kyläyhdistys retken lauantaina 7.10. Lumppion taloryhmään, kuuden seitsemän kilometrin päähän Tunkkarin kylästä Köyhäjoen suuntaan.

Taloryhmä eli Lumppion kylä tyheni lopullisesti vakinaisesta asutuksesta 50-luvulla. Järvelän pirteät veljekset Eino ja Unto olivat muistelemassa retkeläisille asutuksen historiasta entisen kotinsa tanhuvilla. Toisaalla lehdessä on lisää tuosta retkestä ja itse Lumppiosta.

Television uutislähetyksissä on usein hallitseva osuus maailmantahtumilla. Maakuntalehden uutiskohteet ovat lähempänä, mutta yksittäisen kylän pienet asiat pääsevät harvemmin siellä esiin.

Paikallisella paikallislehdelläkin on työsarkaa viiden pitäjän alueella. Kyläyhdistyksen lehdykällä on mahdollisuus keskittyä omaan kylään ja nostaa menneen ajan ja tämän hetken pienetkin kohteet ja asiat esiin. Tässä numerossa niitä ovat mainittu Lumppio, kou-

Jukka Tunkkari

lulaisten esittelemä yrittäjä, palauttaa mieliin Ingmanin sohvan paikka ja historia ja esitellä kylän uusimpia rakentajia. Tällä tiellä jatkamme.

Jukka Tunkkari

Tunkkarin Sanomat

Päätoimittaja:

Jukka Tunkkari

Toimituskunta:

Jukka Tunkkari
(0400) 922 922

Raimo Haapalehto
(040) 772 1623

Hannu Salo
(0400) 567 538

Marja Myllymäki
(050) 413 9027

Lehden levikkialue:

Tunkkarin koulupiiri

*Toimituskunta ottaa vastaan
lukijoiden juttuideoita!*

Metsäpolku Tunkkarilla. Kuva: Hannu Salo.

Ingmanin sohvasta

Kuka Ingman, mikä ihmeen sohva? Tuo mies, Antero Wilhelm etunimiltään, oli meidän pappimme satavissikymmentä vuotta sitten.

Hän oli syntynyt Lohtajalla maanmittarin poikana ja opiskellut Oulussa, Turussa ja Helsingissä. Antero aloitti kirkon palveluksessa Alahärmän kappalaisena ja siellä ollessaan avioitui varakkaan kiteeläisen tilanomistajan tyttären Lina Fabritiuksen kanssa. Puoliso kuoli jo puolentoista vuoden kuluessa. Toinen vaimo löytyi Isonkyrön rovastin tyttärestä Erika Hällforsista.

Virkaanasettajaisia vietettiin Vetelissä heinäkuun ensimmäisenä 1855. Millaisen kirkkoherran veteliläiset hänestä saivat? Voi sanoa, että hänen myöhempiin vaiheisiinsa nähden hyvän.

Ingman muutti Vetelistä Helsinkiin 1864 Helsingin Yliopiston professoriksi, siis pappien opettajaksi. Veteliläissyntyinen Lauri Pihlajamaa on kirjoittanut hänestä elämäkerran. Eräässä kohdassa lukee:

"Tämäkin polemiikki todistaa Ingmanin hämmästyttävästä sisusta, innosta ja jääräpäisyydestä, että hän yhä uudelleen jaksoi ryhtyä jankuttamaan samasta asiasta..."

Lähes puolet elämäkerran sisällöstä käsittelee kiistoja ja yhteenottoja virkaveljien kanssa.

Tällaista käsitystä eivät veteliläiset papistaan saaneet. Tunnettu kasku kertoo hänestä jotain: Pappilan renki tuli hätäntyneenä kansliaan: *"Riihi palaa!"* Ingman ei siihen reagoinut muuten kuin: *"Sanokaa rouvalle"*. Ilmeisesti puheen sisältöä tajuamatta Ingman käänsi rengin kuten varmasti monen muunkin käytännön seikan puolison päätettäväksi.

Hänellä oli mielenkiintoisempaa puuhaa eli Koetusraamatun suomentaminen. Jopa Snellman ihmetteli:

"Tuo pienen seurakunnan 'vähäpätöinen kappalainen' on ottanut hartioilleen vastuun ja uutteruutta vaativan työn..."

Vetelissä elettiin tuohon aikaan melko siivosti, eikä oppiriitoja uskon-suuntien välillä vielä ollut. Niinpä seurakunnan jäseniltä jäi näkemättä kirkkoherransa luonteen toinen puoli. Ingman hoiti virkatehtävänsä niin kuin kuuluikin ja vietti liikenevän aikansa käännöstyön parissa.

Yksitoikkoisesta kirjoitustyöstä oli joskus päästävä rentoutumaan. Silloin pappimme saattoi ottaa veneen ja sou-

Kotiseutuyhdistyksen pystyttämä Ingmanin muistokivi.

Kuva: Hannu Salo.

taa tai soudattaa itsensä Vetelinjoen toiselle rannalle polun päähän.

Se vei hänet mätymetsän halki mieluiselle maastonkohdalle, jota me kutsumme nyt Ingmanin sohvaksi.

Laurin kirjasta löytyy erään Ingmanin kirjeen kuvaus sen merkityksestä:

"Paikka on erityisen ihana ja minun runollista luonnettani virvoittava. Kaunis luonto on aina puhunut mystistä (salaperäistä, selittämätöntä, MT) kieltä minun mystiselle sisimmälleni."

Vetelin Kotiseutuyhdistys on pystyttänyt muistokiven ja tuonut myllynkiven kuin pöydäksi.

Joskus parikymmentä vuotta sitten silloinen Emäntäkoulu majoitti Kautisen festivaalien venäläisesiintyjä. He löysivät viihtyisän paikan illanistujaisilleen eli saman kuin Ingmanin. Siitä vain kuin kuivia oksia keräämään ja iltanuotiota virittämään myllynkiven keskelle.

Keskiö laajeni mutta eivät kiven reunat, joten pakkohan sen oli haljeta. Onneksi kivi vyötettiin pikimmiten, kun puoliskot olivat vielä yhdessä.

Ingmaninsohva pöytineen. Kuva: Hannu Salo

Teksti: Mikko Tunkkari

Retki Lumppioon 30.9.2006

Harva uusi tunkkarilainen tai Annankalliolla asuva juuri tuntee Lumppion. Aikoinaan parin, kolmen talon muodostama rakennusryhmä tyhjeni vakituista asukkaista jo 1960-luvun alussa. Matkaa Tunkkarilta Lumppioon kertyy kuutisen kilometriä metsäautotietä pitkin itäkoilliseen. Lumppio lasketaan kuuluvaksi Tunkkariin, koska yhteydet olivat aikanaan tiiviit, ja ainut tiekin tuli Tunkkarin suunnasta. Vasta kun asukkaat olivat jo lähteneet, tietä parannettiin ja jatkettiin Kaustisen puolelle Köyhällejoelle.

Kyläyhdistys järjesti tutustumisretken tänne kylän laidalle lauantaina 30.9.2006. Innokkaina ja aitoina oppaina olivat Lumppiossa kasvaneet Unto ja Eino Järvelä. He pitivät kunnossa 1950-luvun tyyliin säilynyttä Alfred Järvelän perikunnan taloa ja ulkorakennuksia.

Talo rakennettiin 1946 ja jäi lähinnä kesäkäyttöön jo 11 vuotta myöhemmin. Punainen talo ja pihapiiri vahvistavat jälkipolville, että "kyllä sitä leiväsä pysythin mutta elämä oli kovaa", kuten Reino Järvelä Tunkkarin kyläkirjassa sivulla 78 toteaa.

Lumppioon rakennettiin ensimmäiset talot jo 1700-luvun alkupuolella. Pysyvät talonpitäjät sinne asettuivat vasta 1800-luvun lopulla. Karut pellot ja niityt riittivät noihin aikoihin, kun oltiin laajojen riistamaiden keskellä. Sodan jälkeen peltoja oli neljällä tilal-

Eino Järvelä esittelee Lumppion paikannimistöä Kristiina Pynssille ja Stina Tunkkarille.

Järvelän tuvan pihamaalla Matti Kivelä, Eino Järvelä, Unto Järvelä, Stina ja Jukka Tunkkari sekä Anne-Mari ja Salla Hautamäki.

la yhteensä yli 40 hehtaaria, mutta kuivat moreenimaat ja toisaalta suopellot eivät olleet helppoja viljeltäviä. Järvelöille elanto tuli voimaa ja kannunien myynnistä Kaustisen suuntaan.

Teksti ja kuvat: Hannu Salo

Tunkkarin kyläläiset patikoivat Lumppioon myös 1910

Viereisellä sivulla pieni muistelu, kirjoittanut **Matti Tunkkari alias Mikon Matti**, tammikuussa 1911 (muistellen edellisenä kesänä 1910 tunkkarilaisten retkeä Lumppioon)

Kävelyretki Tunkkarilta

*Tunkkarilla heinäkuulla tuli soma hetki,
päätettiin Lumppioon tehdä kävelyretki.
Tytöt keträt kiireissän konttiin eväitä laittaa,
voita leivän kyljelle sekös vasta maittaa.
Taajeneepi nuorten joukko kaikki matkaan joutaa,
kaunis ilma houkuttelee taivas tietää poutaa.*

*Männikössä metsätiellä laulun henki herää,
yhtyy ääni äänehen se sekakuoron kerää.
Laulu raikuu kankahilla kajes korpi kaikuu,
sydän lyöpi sykähtää taas mielikin se nuortuu.
Herttaisesti matka kuluu taukoo laulun kuoro,
jutut kummat esille taas puhelun on vuoro.*

*Salomaalle tullessa tunne kumma herää,
laihopedot lainehtii ja ruis tekee terää.
Kukat kukkii tuoksuaa heinäkuussa aina,
nuoret nauttii vapautta suven sunnuntaina.
Astutaanpa pihamaalle tapaamaan talon väkee,
taajan joukon nuorisoa talonväki näkee.*

*Käsi lämmin tulijalle tupa hellettä varjoo,
viulu, kannel seinällä taas hauskuuttansa tarjoo.
Alkoi siinä keskustelu, kun siirryttiin ulos,
jo seuraavassa näemme mi keskustelun tulos.
Tulihan se kimppuhun tuo tavallinen tauti,
vatsa vaatii osansa kontin suu nyt auki.*

*Voimissaan on emäntä mi viilit ulos kantaa,
yhteisesti neljällen hän ison pytyn antaa.
Tuolta kuuluu rähinää tämä ei meille piisaa,
rajaviivat varmaankin toi tässä heille riitaa.
Tässä rajaa toinenkin pyykkiä et saa siirtää,
pannaan ruodit kiertämään pojat säännöt piirtää.*

*Naamaseppä sihtailee ja veti pikakuvan,
olihan hän siihen saanut joukkueelta luvan.
Pojat heittää syöntinsä vaikk' tytöt toisin pyysi,
syönnin jälkeen tytöillä oli viilipunkin tyyli.
Mahtoi olla taatumeissa mätäkuussa alku,
tytöt oli pyöreät kuin ryytimaassa palku.*

*Tuolta saapuu kaustisia kaikki Kolan nuoret,
viittana ollut korpitiet ja jylhän jyrkät vuoret.
Nytpä vasta juhla alkaa ja ohjelmaa on kyllä,
ohjelmassa henkistä on ruumiillista ynnä.
Palkintoina seppeleittä ei ollut liikaa,
naurettavin kilpailuista oli kukko kiikaa.*

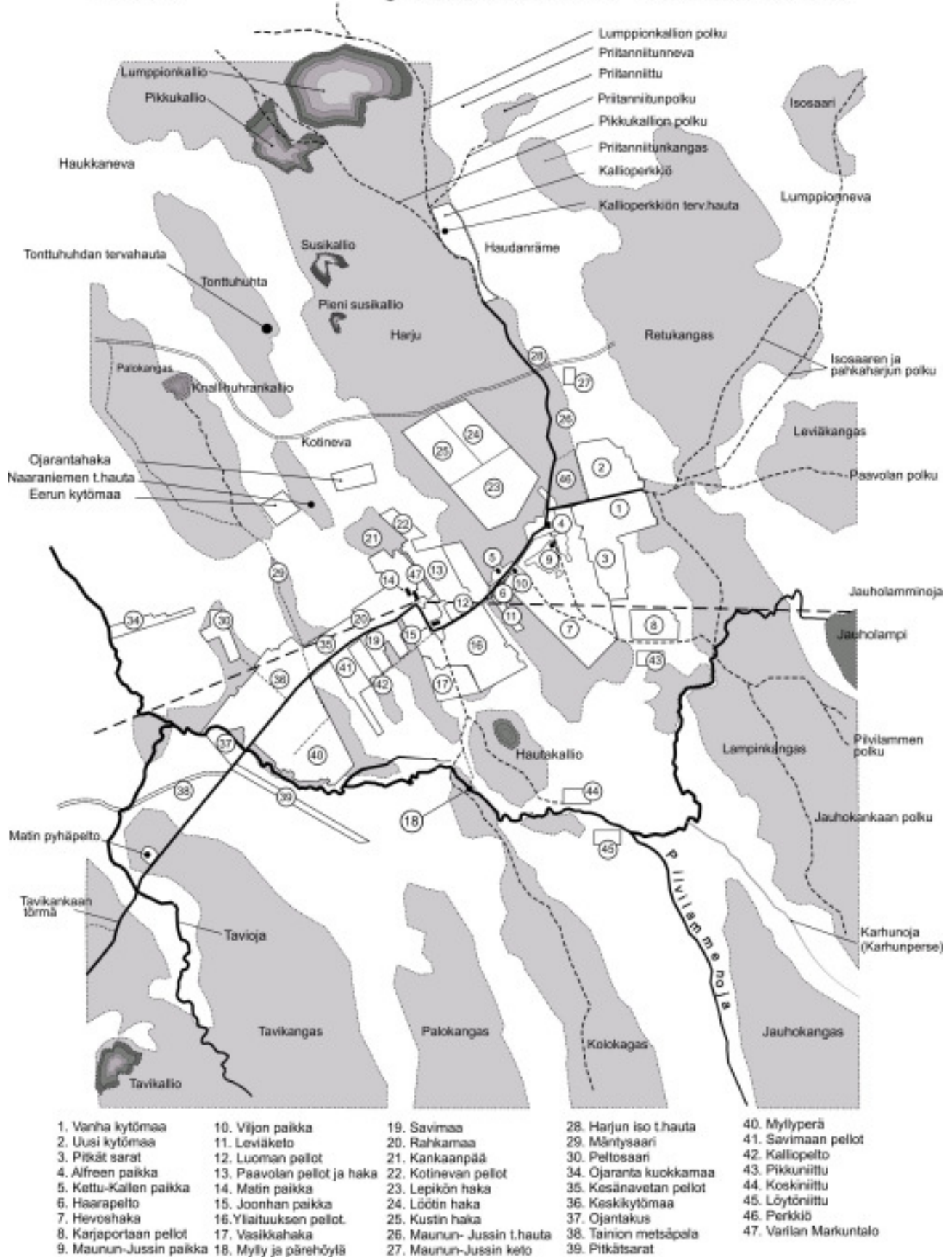
*Piiri pyörii rattoisasti ympäri talon pihaa,
naapurit lyövät veljenkättä ei ole mitään vihaa.
Leikeillä ja lauluilla nuoret juhlaa jatkaa,
aika on jo erota ja muistaa kotimatkaa*

LUMPPIO

Paikat ja pellot

© Tiedot 22.09.2003 Eino Järvelä

Piirros 24.09.2003 Matti Kivelä

Liisa Veiskolan profiili

Vetelin kunnanjohtaja **Liisa Veiskola** on entinen Tunkkarin koulun oppilas. Profiloimme hänet 5-6-luokkalaisten voimin.

Millainen Tunkkarin koulu oli sinun kouluaikanasasi?

Koulussa oli kaksi opettajaa, alaluokka 1-3 ja yläluokka 4-6. Koulurakennus oli uudenlainen, keittäjä ja opettaja asuivat koululla.

Mitä muistat opettajistasi?

Inkeri Lehtola alaluokassa, tarkka, vaativa ja lempeä. Paavo Nuottimäki yläluokassa, huumorintajuinen, liikunnallinen. Ilta Nuottimäki oli usein sijaisena.

Mitä muistat koulun säännöistä?

Ruoka piti syödä loppuun. Jälki-istuntoja oli - minäkin jäin kerran jälki-istuntoon. Kiltti oppilas ei törmännyt sääntöihin.

Mikä oli lempiruokasi?

Makaronivelli. Ehdottomasti!

Mikä oli koulussa hauskinta?

Välituntileikit oli kivoja, yhteislaulutunnit hirveän kivoja. Kuvaamataidosta pidin myös paljon.

Entä ikävintä?

Yksinlaulukoe. Piti mennä luokan eteen laulamaan.

Mitä teitte liikuntatunneilla?

Juostiin tosi paljon ja hiihdettiin. Paavo kannusti. Voimisteltiin köysillä. Jalkapallo oli uutta ja kivaa.

Millaisia luokkaretkiä teitte?

Yksi oli ainakin päivän retki Jyväskylään. Retkiä ei ehkä tehty joka vuosi.

Millainen koululainen olit?

Olin ujo, arka ja oikein säikky. Kiltti ja tunnollinen.

Millainen oli perheesi kouluaikana?

Kahdeksanlapsinen tavallinen maanviljelijäperhe.

Missä asuitte?

Kaustisen ja Vetelin rajalla Veiskonluomassa. Kylläkin Vetelin puolella.

Mitä harrastit lapsuudessasi?

Leikimme sisarusten ja kylän muiden lasten kanssa monenlaisia leikkejä. Yleisurheilu, etenkin juoksu, kiinnostti.

Mikä urheilusaavutus on jäänyt

parhaiten mieleesi?

Nivasaareissa 4H:n leirin juoksu-kilpailu, voitin sen.

Asteikolla 1-10. Kuinka paljon teit kotitöitä lapsena?

Tosi paljon. Pellolla, navetassa ja tuvassa. Numeroksi yhdeksän.

Keksitkö lapsena konnankoukkuja?

En.

Mikä oli lempilelusi?

Kangasnukke, jolla oli pitkät kädet ja jalat. Lelut oli aika lailla yhteisiä.

Oliko sinulla lemmikkejä?

Meillä oli kissoja ja koira. Parhaiten mieleen on jäänyt villikissan pentu, jonka nimi oli "Ihmisvihaaja".

Mikä oli lempimakeinen?

Minttulakritsi.

Millaista musiikkia kuuntelit nuorena?

Kuuntelin rokkia, oikeastaan monenlaista musiikkia.

Karkasitko koskaan tansseihin ilman vanhempien lupaa?

Kyllä ... joskus.

Mikä oli parasta lapsuudessasi?

Pitkät ja kuumat kesät. Uintiretket joelle.

Millaisia ovat työpäiväsi nykyisin?

Työ on hyvin monipuolista, tapaan monenlaisia ihmisiä. Päivät ovat kyllä pitkiä.

Oletko tyytyväinen työpaikkaasi?

Olen tosi tyytyväinen työhöni. Se on monipuolista.

Mitä harrastat vapaa-aikana?

Ulkoilua monessa muodossa, ehkä eniten kävelyä. Myös hyötyliikuntaa. Vesijuoksu on tullut mukaan uutena harrastuksena.

Lempiohjelmasi TV:ssä?

Lähinnä elokuvat.

Lempivärisi?

Vaihtelee... Viime aikoina punainen, syksyisin ruskea, keväisin ehkä limenvihreä.

Onko sinulla "runosuonta"?

Nuorena kirjoittelin paljon runoja ja joitakin niitä julkaistiin lehdissäkin.

Missä maissa olet käynyt?

Kreikka, Italia, Kypros, Saksa, Ranska, Liettua, Viro, Ruotsi, entinen Neu-

Vetelin kunnanjohtaja Liisa Veiskolan profiili.

vostoliitto, Espanja, Intia, Egypti.

Mihin haluaisit matkustaa?

Afrikkaan, Etelä-Amerikkaan ja Meksikoon. Niihin haluaisin vielä päästä.

Kiitos haastattelusta.

Kiitos teillekin miellyttävästä haastattelusta!

Haastattelu: Tunkkarin 5-6-luokat

Matkalla

Kun me oltiin menossa Kirkkonummelle meidän serkuille, me mentiin syömään. Ja sitten Eetun äiti ottaa ranskalaiset mukaan, mutta Eetun ranskalaiset jäivät Heseen.

Me ajettiin puoli tuntia ja sitten me muistettiin ne ranskalaiset. Sitten me haettiin ne ranskalaiset sieltä Hesestä.

Teksti: Otto Kaariniemi

Kyösti Hietalahti

- mies kaivurin puikoissa ja lapion varressa

Vetelin kouluissa on eräänä vuoden teemana yrittäjäyyskasvatus. Me 5-6-luokkalaiset tutustuimme oman kylän yrittäjään Kyösti Hietalahteen. Saimme selville mielenkiintoisia asioita.

Minkä ikäinen olet?

50 vuotta.

Kerro lapsuudestasi.

Meillä oli iso perhe, 10 lasta. Kotona meillä oli maatila. Pätäkällä olin joka päivä. Koulun jälkeen töihin - aika karu lapsuus.

Millaisia muistoja sinulla on koulua ajoilta?

Koulussa ruokapuoli oli parasta! Koulussa oli aika kurjaa, meillä kotona ei arvostettu koulutusta.

Mitä harrastit nuorena?

Kiipeilyä, urheilua ilman tuloksia, vapaaehtoista liikuntaa ja hengellistä toimintaa.

Millainen perhe sinulla on?

Perheeseeni kuuluu vaimo ja kolme lasta. Maria, Salomo ja Niki.

Mitä teet vapaa-aikanasi?

Vapaa-aikaa minulla on aika vähän. Kuntoilen, sauvakävelystä olen saanut diplomin...seuraan TV-uutisia ja lehtiä.

Mitä asioita pidät tärkeänä?

Että oppii asioita, ihmisenä kasvaminen, että elämä olisi tasapainoista, työn ja vapaa-ajan suhde oikea.

Mikä on lempivuodenaikasi? Miksi?

Kevättalvi, koska silloin valoisuus lisääntyy.

Mikä on parasta mitä sinulle on sattunut?

Oman ihmisarvon löytäminen hengellisen heräämisen kautta. Sen myötä kaikki muut.

Mitä odotat tulevaisuudelta?

Ei ainakaan lisää töitä, mielenrauhaa.

Millainen yritys sinulla on?

Olen ns. yksinyrittäjä. Toimialana koneurakointi, maanrakennus, kaapelili- ja linjatytöt. Työllistää monia muita

Kyösti Hietalahti on tunkkarilainen yksityisyrittäjä.

yrityksiä.

Millaista kalustoa sinulla on?

Kolme kaivuria ja kaksi traktoria.

Miten päädyit yrittäjäksi?

Se oli silloin ainoa mahdollisuus.

Kuinka kauan olet toiminut yrittäjänä?

Noin 28 vuotta.

Millä tavoin olet kouluttautunut työhösi?

Olen käynyt muutamia yrittäjäkursseja. Kokemus on lähtenyt kotoa.

Missä päin työskentelet?

Laaja alue. Työskentelen noin sadan kilometrin säteellä.

Millaisia ovat työpäiväsi?

Työpäivän pituus on noin kymmenen tuntia. Hyvin erilaisia päiviä.

Entä ruoka- ja kahvitunnit?

Hyvin satunnaisesti.

Millaisia taitoja työssäsi vaaditaan?

Huolellisuutta, pitkäjänteisyyttä, arviointikykyä ja sosiaalisia taitoja.

Mikä on kivaa työssäsi?

Toisten ihmisten kohtaaminen. Näkee työnsä tulokset.

Entä mikä on ikävintä?

Epäsäännölliset työajat, isot huoltokulut ja kylmässä työskentely.

Mitä yrittäjältä vaaditaan?

Yhteiskunta laatii hyvin paljon. Ennen oli helpompaa. Joutuu kantamaan valtiolle alv-veroja. Vaaditaan laaja-alaisia tietoja ja tietenkin terveyttä.

Mitä tekisit ellet olisi yrittäjä?

Työskentelin ihmisten parissa, olisin ehkä joku terapeutti.

Kuka perii yrityksesi?

Sit ei jatketa.

Mitä ovat...

Lempiruokasi: Salaatit, kasvikset ja lihat.

Lempikirjasi: Raamattu (sisältää 40 eri kirjaa). Kattaa ihmisen elämän tarvittavan tiedon.

Suosikkiohjelmasi TV:ssä: Krisse show.

Mieluisin paikka kotona: Pihapiirissä oleva savusauna.

Suosikitraktori: Zetor. Hinta-laatu suhde hyvä!

Kiitos haastattelusta!

Tunkkarin koulun 5-6-luokkalaiset tekivät yrittäjyyskasvatusteeman yhteydessä haastattelun Kyösti Hietalahdesta. Kuvassa Kyösti valmiina työhönsä.

Asuminen muualla antaa perspektiiviä kotiseudun hyville puolelle

Tunkkarille on hiljattain rakennettu ja rakennetaan koko ajan uusia omakotitaloja. Toimituskunnan mielestä Tunkkarin Sanomat on oivallinen foorumi esitellä uusia asukkaita muille tunkkarilaisille.

Sarjan avaa **Jukka, Jaana ja Julius Tainion** perheelle tehty haastattelu. Syksyisenä iltana Tainiot kertoivat lukijoille itsestään, elämästään ja muista mieleen tulleista ajatuksista.

- Me emme varsinaisesti koskaan suunnitelleet muuttoa Veteliin tai Tunkkarin kylälle, sanoo Kannuksesta kotoisin oleva Jukka Tainio.

- Joskus vain, kun ajoimme nykyisen kotipihamme ohi, ajattelimme, että onpas tämä Torpantie kaunista aluetta, Jukka jatkaa.

Muutamaa vuotta myöhemmin paikalle nousi kaunis hirsistä tehty omakotitalo, jonka rakennusvaiheita internetissä surffailijat ovat voineet seurata

Tainioiden omilta kotisivuilta osoitteessa (www.tainio.net).

Jukka ja Jaana kertovat viihtyvänsä oikein hyvin uudessa kodissaan, vaikka muutto sisämaahan Kalajoelta koitoisin olevalle Jaanalle olikin alussa pieni kulttuurishokki.

- Olin Kalajoella kasvaneena jo niin tottunut meren läheisyyteen, että välillä minusta tuntuu, voinko asua sisämaassa ollenkaan. Minulle Veteli nimittäin on sisämaata, Jaana selventää.

- Onneksi tonttimme läheisyydessä virtaa kuitenkin Perhonjoki. Lapsuuden kotinikin sijaitsi joen rannalla, joten joki on auttanut sopeutumisessa uuteen paikkaan ja ympäristöön.

Muuttoja elämän varrella

Elämän eri vaiheet ovat saaneet Tainiot muuttamaan jo monta kertaa.

Jukka opiskeli ensin Raahessa

tietokonealaa ja Jaana puolestaan Kuopiossa biokemiaa ja bioteknologiaa. Vuonna 1995 Jaana sai kuulla päässeensä Ruotsin Upsalaan opiskelemaan eläinlääkäriksi. Pari vuotta myöhemmin Jukka muutti Jaanan perässä samaan paikkaan ja sai kaikeksi onneksi pian töitä niin ikään Upsalasta, Uppsalan maatalousyliopiston kirjaston tietoverkkojen ylläpitopäällikkönä.

- Meitä hieman jännitti, miten Jukan työasiat Ruotsissa järjestyvät, Jaana tunnustaa.

- Naapurimaassa nimittäin on semmoinen laki, että töitä on löydettävä tietyn ajan kuluessa tai niitä hakeva joutuu muuttamaan takaisin kotimaahansa.

- Aluksi työskenteleminen ruotsiksi tuntui hyvin raskaalta ja hankalalta, toteaa Jukka. - Loppujen lopuksi minä asuin kuitenkin Ruotsissa kolme ja puoli vuotta ja Jaana melkein kuusi.

Tainiot muuttivat Jaanan valmistuksen jälkeen takaisin Suomeen Jaanan päästyä Alavieskaan kunnaneläinlääkärin sijaiseksi.

Jonkin ajan kuluttua Jaana avasi Kaustiselle Nikulan hevostaloklinikan, jossa hän hoitaa hevosia ja jonkin verran myös pieneläimiä. Klinikka on nykyisin täysipäiväisesti kaksi henkilöä työllistävä firma, jossa kiireisinä aikoina löytyy töitä jopa 3-4 hengelle. Jukka puolestaan on töissä Kasenet-tietoverkoyrityksessä. Seutukuntaa töiden merkeissä laajasti kiertäessään Jukka sanoo, että hän mieltää asuinpaikkansa enemmän seutukunnallisesti kuin vain yhden kunnan kokoiseksi Veteliksi.

- Olen asunut paikoissa, joissa kaupunginosien välillä on suurempi etäisyys kuin esimerkiksi Vetelin ja Kaustisen kuntien kymmenen kilometriä. Itse koen asuvani lähinnä Kaustisen seutukunnan alueella, koska minulle ovat Vetelin lisäksi muutkin alueen kunnat tulleet jo aika tutuiksi, Jukka selittää.

Kuvassa uudet tunkkarilaiset Jukka, Jaana ja Julius Tainio.

Maalla on mukavaa

Vuonna 2005 Tainioiden perheeseen syntyi pieni Julius-poika. Tuoreen lapsiperheen arki koostuu nykyisin työ- ja kotielämän yhteensovittamisesta ja se on Tainioiden itsensä mukaan joskus hyvinkin kiireistä.

- Meillä on kaksi koiraa ja hevonen, joten eläimet vievät tietysti oman aikansa arjesta, toteaa Jaana.

- Kun vapaa-aikaa on, se kuluu lähinnä perheen parissa ja jos mieli tekee, voi lähteä esimerkiksi ratsastamaan, jumppaan tai vaikka hiihtämään. Moni ei aina huomaakaan, miten paljon täällä loppujen on harrastusmahdollisuuksia.

Jukka valokuvaa mielellään ja pitää moottoriurheilusta. Siksi Tainiot pitävät Vetelissä hyvänä myös sitä, että luonto ja Kemoran rata ovat suhteellisen lähellä.

- Minä en oikein ymmärrä sitä, miksi meidän ikäisemme, koulutettu väestö, tuppaa aina pakkautumaan suuriin kaupunkeihin, Jukka miettii.

- Kaupunkipaikoissa tontit ovat pienempiä, asuminen kalliimpaa ja esi-

merkiksi lasten hoito huomattavasti hankalammin järjestettävissä kuin täällä maaseudulla.

- Kävimme lomalla sukulaisten luona Tuusulassa ja samalla Helsingissäkin, Jaana kertoo.

- Tuntui pahalta katsoa, kuinka ihmiset kulkivat kaduilla huivi suunsa edessä, koska ilma oli niin likaista.

- Me olemme Jaanan kanssa molemmat eräällä tavalla paluumuuttajia. Kyllä muualla asuminen antaa kumasti perspektiiviä asioihin ja auttaa näkemään oman kotiseudun hyvät puolet, Jukka toteaa.

Tainion perhe asettuu lopuksi iloisin ilmein yhteiseen kuvaan. He ovat silmin nähden tyytyväisiä nykyiseen kotialueeseensa Tunkkarin kylällä.

- Meille saa tulla kylään ja vaikka eläimiä katsomaan, Jaana vinkkaa lukijoille.

Teksti ja kuva: Marja Myllymäki

Kummitusjuttu kummituspapasta

Tässä tarinassa seikkailevat kummituspappa ja hänen koiransa Ruffe. Papan nimi oli Torsti. Torsti oli Skotlannin vankin ja vanhin kummitus. Hän osasi kaikkea kummitteluun liittyvää paitsi maalata. Eräänä päivänä pappa yritti maalata...

- Ruffe, minä aion maalata, pappa hihkui.

- Ruff ruff! Ruffe innostui.

- Hmm... Nyt pitää laittaa maalaus-teline pystyyn, ajatteli pappa. "Kilo koli klank!"

- Huh huh, pystyssä on, totesi pappa.

- Sitten maalaamaan, sanoi Ruffe.

Se muuten osasi puhua.

Splurt! - Voi ei! Ihan kamalaa jälkeä! huusi pappa.

- En osaa maalata, huomasi pappa.

- Ruff ruff! Minä voin auttaa, Ruffe sanoi.

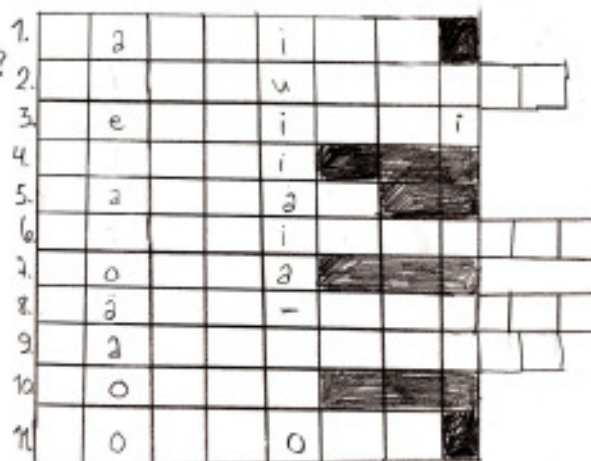
- Sepä kiva! vastasi pappa.

Niin Skotlannin vanhin kummitus Torsti pappa oppi koiransa avulla maalaamaan.

Teksti: Anna Tunkkari

"Maantiedonristikko"

1. Ranskan pääkaupunki.
2. Se on Pariisissa ja se on jokin kaari, miltä mikä?
3. Saksan pääkaupunki.
4. Maailman pisin joki.
5. Maailman syvin järvi.
6. Maailman suurin järvi.
7. Euroopan pisin joki.
8. Helsingin ilmast.
9. Mitä metsää Suomessa on eniten.
10. Italian pääkaupunki.
11. Venäjän pääkaupunki.

Ristikon on laatinut: Anette Nykänen

Tutan ja mummun elämää

Olipa kerran navetta. Siellä oli kaksi-kymmentäkaksi lehmää ja yhdeksän vasikkaa. Yksi koira ja ainakin kolmekymmentä kissaa. Niitten isäntiä ovat tuta ja mummu.

Tuta ja mummu menee navettaan kello kolme ja kymmenen, elikkä puoli neljältä. Tuta ja mummu tulee navetasta puoli kahdeksalta. Tuta ajaa yleensä traktorilla. Tuta lykkää lumet ojan reunaan. Mummulla ei ole edes ajokorttia.

Tutalla ja mummulla on kaksi omaa taloa. Tutalla ja mummulla on ainakin yhdeksän traktoria. Pieniä traktoreita on viisi ja neljä isoa traktoria. Mummmu on ostanut kaikki traktorit. Siinä on tutan ja mummun elämä.

Teksti: Toni Laasasenaho

Minun pikkuveljeni

Minulla on hauska pikkuveli ja kädesä hänellä on vanha peili. Peilailee hän sitä vain ja toista epliä hän haaveilee ain.

Vihdoin hän uuden pelin saa, mutta tämä peli huutaa hänelle: haa! Pikkuveli säikähtää, mutta peli vain ärähtää. Minä veljeäni lohdutan ja jälleen hän vanhaa peliä pelaa vain.

Teksti: Kare Hautala

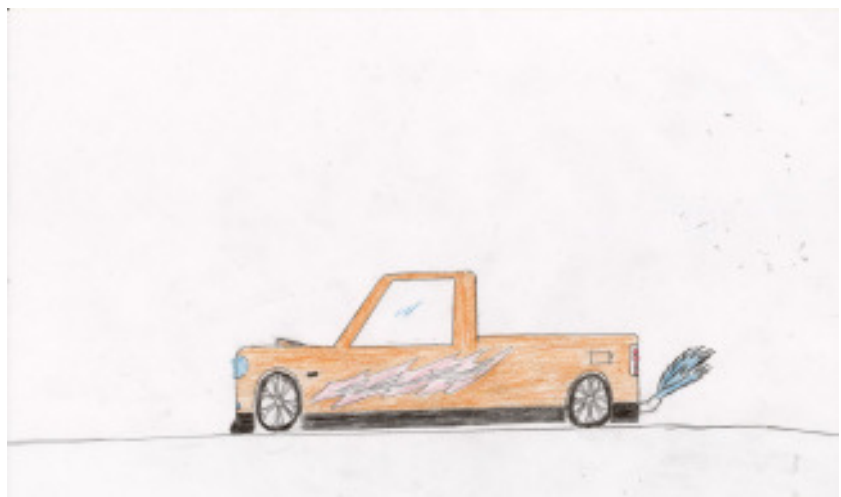
Hankala tietokone

- Remulin pappa osti tietokoneen, sanoi Martta.
- Niin, Almakin puhui siitä, ihmetteli Nelli.
- Niin, miesparalla oli mennyt tunti, että oli saanut koneen auki. Sitten oli mennyt näytön avaamiseen kaksi tuntia. Nettiin meno kesti puoli tuntia.
- Niin, sitten kuulemma pappa oli yrittänyt tallentaa sähköpostia ja oli-kin poistanut viestit, keskeytti Nelli.
- Sitten oli mennyt loppuilta tietokoneen sulkemiseen, naurahi Martta.

Teksti: Oskari Luomala

Kuvan piirtänyt: Heini S.

Eskarit kuvittivat lempilaulunsa...

JOKAINEN SAA MUOVAILLA
LEMMIKKINSÄ SAVESTA.
TÄSTÄ PITI TULLA SIILI,
SYNTYI KROKOTIILI.

Näkymä Perhonjoelta. Kuva: Hannu Salo

Syyskuvia Tunkkarin kylältä...

Tunkkarilla sijaitseva vanha luhti.

Vanhan aitan läpikulkuaukko.

Tunkkarilta aukeaa kaunis ruskainen näkymä Perhonjoelle.

Kaikki sivun valokuvat on ottanut *Hannu Salo*. Kyläyhdistys pyrkii kokoamaan Tunkkarin kylän kotisivuille lähitulevaisuudessa uudistuneen kuvagallerian osoitteeseen <http://www.kase.fi/tunkkari/>

Päiväntasaajan eteläpuolelta

Tansanian auringonlaskut ovat kaunista katseltavaa. Kuva: Kaisa-Leena Tunkkari (Soni)

Ranteet tarttuvat näppäimistön reunaan ja niska tuntuu kostealta. Ulkoa kantautuu generaattorien yksitoikkoinen jyly niitten luodessa sähköä hotelleissa hikoileville turisteille.

Meillekin on tulossa oma mölymoottori, joka toivon mukaan jaksaa pitää ainakin ostokylmän jääkaapissa käyttökelpoisena ja kattoviipperät pyörittämässä keinotuulta sataprosenttisesti ilmastokosteudessamme.

Sähkönsäätö on nyt tosiasia meillekin ennen onnekkaille saarelaisille, jotka tähän asti saimme nauttia lähes katkeamattomasta sähkövirrasta mantereen tärkeimmän kaupungin kipristellessä 12 tunnin katkoksesta päivittäin. Voi dar-es-salaamilaisia lihapatojensa ääressä, me köyhät sansibarilaiset ennen ajattelimme. Nyt olem-

me melkein tasoissa taas. Sansibarille tälle meidän Ungujan saarellemme sähkö tulee mantereelta vedenalaista kaapelia pitkin ja vesipatojen tyhjennyttä kärsimme pulasta, kunnes saadaan toisenlainen ratkaisu sähköön tuottamiseksi.

Tulin Sansibarin maustesaarille juhannuksen jälkeen viime vuonna 2005. Mieheni Jukka Nieminen tuli jo vapuna aloittamaan Suomen valtion rahoittamaa kehitysyhteistyötä (Sustainable Management of Land and Environment of Zanzibar SMOLE). Pyrkimyksenä on, että Sansibarin vallankumousohallituksen (Revolutionary Government of Zanzibar) ihmisiä koulutetaan tehokkaaseen ja "läpinäkyvään" hallinnon kehittämiseen, kiinteistö- ja ympäristöhallintoon sekä

kartoitus- ja maanmittaustoimeen. Tämä neuvonantotoiminta on ns. kestävä kehityksen periaatteiden mukaista; selkokielellä se tarkoittaa, että sansibarilaiset oppisivat itse huolehtimaan itsestään. Suomalaiset eivät siis tee sansibarilaisten puolesta näitä töitä vaan neuvovat, miten he parhaiten itse pystyvät asiansa hoitamaan.

Sansibar on 95-prosenttisesti muslimimaa ja nyt olemme heidän pyhässä Ramadhan-paastokuukaudessaan jo puolivälissä. Onneksi on ollut huomattavan viileää ja pilvistä, sateistakin, että ihmiset jaksavat paremmin tolvillaan ja työpaikoillaan nuokkua ilman pisaaraakaan virkistävää vettä tai ruoan murentakaan. Lämpöä on vain 29 astetta. Työaikaa on lyhennetty ja ukkonikin pääsee kotiin katseilta suojaan

hörppäämään päivän ensimmäiset vesiryöpyt jo puoli kolmelta eli monta tuntia ennen oikeauskoisia musulmaaneja.

Asuntomme on Sansibarin kaupungin keskustassa Stone Townissa eli kivi-kaupungissa, joka on yksi UNESCO:n Maailman Perintö -kohteita. Parvekkeeltamme näkyy turkoosin värinen Intian valtameri ja dhow-veneitä purjehtii kalastamaan ohitsemme kuten jo satoja vuosia. Korviin kantautuu sokkeloisten kujien moskeijoista muessinin rukouskutsu kolmesta eri suunnasta hiukan eri aikaan viisi kertaa päivässä. Jos siihen ei herää jonain aamuna, ensimmäinen ajatus on: *"Onko vallankumous?"*

Iltaisin on hauskaa mennä katsomaan läheiselle terassille turisteja, jotka kuvaavat maailman kauneinta auringonlaskua. Taivaan ja pilvien väri-

leikki meren ylle kallistuvan palmun takana dhow-veneiden purjehtiessa ohi tuntuu aina sielua ruokkivalta elämykseltä. Ja meille kristityille antaa helpotusta kuulua hetki toisten kristittyjen enemmistöön, olkoonkin vain auringonlaskun hetki turistien läheisyydessä.

Kaisa-Leena Tunkkari (Soni)

Isä: *Hannes eli Toivo Johannes Tunkkari*, äiti: *Sirkka os. Tilvis*. Koivutien varrella on perhekoti Veitikka. Siinä toimi aiemmin hammaslääkäri. Ennen tätä punatiilistä rakennusta paikalla seisoj Vanhakevari. Siitä ja sen asukkaista löytyy tietoa TUNKKARin kyläkirjassa sivuilla 285-287. Kevari oli Hannes Tunkkarin lapsuudenkoti. Elämäntyönsä Hannes ja Sirkka Tunkkari tekivät Kytäjän kartanossa.

Kivikaupungin kujanäkymä Tansaniasta. Kuva: Jouko Luoto. Stone Town eli kivi-kaupunki, on yksi UNESCO:n Maailman Perintö -kohteita.

Kaupunkinäkymiä Stone Townista, eli kivi-kaupungista. Kuvat: Jouko Luoto.

Iltahetki Tansaniassa. Kuva: Kaisa-Leena Tunkkari (Soni)

Kuvassa Baobab-ravintola. Kuva: Jouko Luoto.

Vetelin Osuuspankin juuret ovat vahvasti Tunkkarin kylässä, josta kertoo myös pankin 50-vuotishistoriikki vuodelta 1971.

"Osuuskassa myönsi 1. toimintavuotenaan 1922 yhteensä 36 lainaa, joista suurin oli 10.000 mk Tunkkarin koneosauuskunnalle."

"Vuonna 1924 sai osuuskassa tililleen ensimmäisen talletuksen – kirjanpitäjä Heikki Tunkkarin tekemänä – 2000 mk."

Tämänkin jälkeen osuuskassa ja myöhemmin osuuspankki on ollut mukana rahoittamassa ja tukemassa hankkeita, joiden avulla Tunkkarin kylä on säilynyt elinvoimaisena.

Kuluva vuonna Tunkkarin kylälle nousee Vetelin Osuuspankin rahoittamia omakotitaloja, joten näkymät kylän tulevaisuudelle ovat valoisat.

Osuuskassan hallitus Koivikon pihassa 3.6.1928. Henkilöt vas: Sefanias Puumala, Oskari E. Torppa, Oskari Kangas, Heikki Tunkkari ja Vilho Luoma.

VETELIN OSUUSPANKKI